

တၢ်မုၢ်လၢအဒိၣ်အထီၣ်ယုၣ်ဒီးမိၢ်ပၢ်တဖၣ် သးအိၣ်မၤစၢဖိလၢကထီၣ်ဘးလၢကိၣ်ပူၤစ့ၣ်ခါ? ဘၣ်ဟံၣ်ယုၣ်ပုၤလၢတၢ်အကျါ!

(Parents with High Expectations
Want to Help Your Child Succeed in School?
Be Involved! – Karen Version)

မိၢ်ပၢ်တဖၣ်ခဲလၢကံးသးလီၤဝဲအဖိတဖၣ်မၤစၢဖိဘၣ်ဘၣ်လၢကိၣ်ပူၤအစီၢ်န့ၣ်လီၤ။ ကျဲအိၣ်ဝဲတဘိလၢကမၤစၢဖိသ့တဖၣ်အတၢ်မၤန့ၣ်
တၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ဒၣ်တၢ်ပၣ်ယုၣ်မၤသကိးတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အပူၤန့ၣ်လီၤ။

နမၤသ့တၢ်စ့ၢ်တဘျုးမံးလၢကမၤစၢဖိဒ်သိးမၤဝဲကသ့စ့ၢ်လၢကိၣ်ပူၤအစီၢ်န့ၣ်လီၤ။ မၤကွၢ်တၢ်စ့ၢ်တဖၣ်အံၤတက့ၢ်!

မၤစၢဖိအိၣ်ထွဲကိၣ်အတၢ်မၤကဲထီၣ်တၢ်အစ့ၢ်လီၤဆီတမံး-

- တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်မၤန့ၣ်အမး-တၢ်ဒီးစဲးတဖၣ်ဒီးကျဲလီၤအတီၢ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢကိၣ်ဖိကမၤန့ၣ်တၢ်အစီၢ်န့ၣ်လီၤ။
သ့ၣ်တဖၣ်မၤသကိးယုၣ်တၢ်ဒီးဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်(ဒ်အမ့ၢ်လံာ်ဖးဒီးတၢ်ဒူး)ဒီးတၢ်န့ၣ်အလီၢ်ခဲမၤနီၣ်မၤယါအဝဲသ့ၣ်အတၢ်
- သ့ၣ်ညါဖဲကိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်လၢအံၤတၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်ထံၣ်တနီၤလၢနကမၤစၢဖိယုၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဒီးစဲးအမးလၢကိၣ်ချာန့ၣ်
- တက့ၢ်ဟံၣ်တၢ်မၤစၢဖိပုၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်မၤလိအပူၤမၤလိန့ၣ်အါထီၣ်ဒီးမၤန့ၣ်တၢ်အါထီၣ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ကတီၢ်န့ၣ်လီၤ။ကမၤစၢဖိ
- အဟံၣ်တၢ်မၤအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အစီၢ်-
  - ဟ့ၣ်ခံၣ်ဟ့ၣ်ဘါန့ၣ်အတၢ်ထဲးစံးထဲဘါလၢကမၤဝဲအဟံၣ်တၢ်မၤအစီၢ်-
  - ရဲၣ်ကျဲဒုးအိၣ်ထီၣ်န့ၣ်တၢ်လီၢ်လၢအဘျုးအဘျီၣ်မ့တမ့ၢ်ဒီးလၢကမၤဟံၣ်တၢ်မၤအစီၢ်
  - မၤလီၢ်တၢ်ဒ်သိးန့ၣ်ကယုၣ်ထံၣ်န့ၣ်တၢ်မၤစၢဖိလၢဟံၣ်တၢ်မၤအစီၢ်ဖဲလိၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်မၤစၢဖိအခါ-
- မၤလိဘၣ်ယးကိၣ်ဖိတၢ်လဲထီၣ်လဲထီၣ်တၢ်ပၣ်ဖျါအလံာ်က့ၣ်န့ၣ်တၢ်ကျဲလီၤအတီၢ်လဲၣ်ဒီးလဲၣ်ဆူမိၢ်ပၢ်သ့ၣ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ။
န့ၣ်ဒီးန့ၣ်အသ့ၣ်မၤလၢကမၤစၢဖိအတၢ်မၤန့ၣ်တဖၣ်ဒီးတဲသကိးတၢ်စ့ၢ်ကိၣ်လၢအအိၣ်တဖၣ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ဒ်ဒၣ်ကိၣ်ဖိသီဆၢကတီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်။
- န့ၣ်မ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢဖိလၢတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်အမးတဖၣ်န့ၣ်မၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲဒုးသရၣ်လၢတၢ်မၤစၢဖိဆီတဖၣ်အစီၢ်တ
က့ၢ်။တၢ်တီၢ်မၤစၢဖိတဖၣ်လၢဒီးန့ၣ်သ့အိၣ်အါမးန့ၣ်လီၤ။
- တၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးတဖၣ်ဒီးတၢ်ဒီသ့ၣ်ဟံၣ်သး-ပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ်လၢကလၢဘၣ်တၢ်စ့ၢ်ဒီးသုးဘူးယီၤအသးဆူကိၣ်တၢ်မၤတဖၣ်ဒိၣ်ဘၣ်မၤဟူးတၢ်မၤန့ၣ်
စ့ၢ်ကိးလီၤ။မၤစၢဖိဒ်သိးမၤတၢ်ကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်ဖဲန့ၣ်-
  - န့ၣ်အဝဲဒၣ်ပိၣ်မ့ၢ်မ့တမ့ၢ်အဝဲဒၣ်ပိၣ်ခါအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢမၤဝဲသ့စ့ၢ်လၢ-
  - သိၣ်လိအဝဲဒၣ်ပိၣ်မ့ၢ်မ့တမ့ၢ်အဝဲဒၣ်ပိၣ်ခါလၢတၢ်မၤလိမ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်-
  - မၤစၢဖိလၢကသ့ၣ်ဖဲသးညါလၢတၢ်မၤလိပူၤဒီးဟံၣ်ကမၤလၢအသးသ့ၣ်မၤဝဲမၤတဲာ်အ
ဝဲဒၣ်ပိၣ်မ့ၢ်မ့တမ့ၢ်အဝဲဒၣ်ပိၣ်ခါအတၢ်ဖဲတၢ်မၤတဖၣ်အခါ-
  - ခိဖျိန့ၣ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်ထွဲခိဆၢလိၣ်အသးယၢ်ခိယၢ်ခိယုၣ်ဒီးအသ့ၣ်န့ၣ်ဒုးန့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်လၢကျဲတဖၣ်လၢတၢ်ယူးယိၣ်ဟံၣ်ကိးဟံၣ်ဖျါတၢ်လၢအလိၣ်
တဖၣ်ဖျါဖျါဆံၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်တက့ၢ်။မၤစၢဖိတၢ်စၢလိထဲးသးအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒ်သိးလိၣ်သးတဖၣ်အံၤတက့ၢ်။

နုမိမာတၢ်ကကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်အစီၢ်နမၤစၢၤကသ့ၣ်လဲၣ်.

လၢအံၤတၢ်မၤကကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်အစီၢ်တၢ်မၤအကျိၤအကွၢ်ယဲၣ်မံ-

- တၢ်ဟ့ၣ်စံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ-
  - နန့ၣ်လၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့မ့ၢ်တၢ်အကၢၤဒိၣ်န့ၣ်ပျဲနုမိမာသ့ၣ်ညါအီၤတက့ၢ်.
  - မြဲၣ်သ့လဲၣ်မၤတၢ်မ့ၢ်သးမၤကလိၣ်တၢ်မၤလၢနုမိမာအကူၤန့ၣ်တက့ၢ်.
- ကဲတၢ်အဒိအတဲာ်
  - ပျဲနုမိထီၣ်နမၤလိၣ်တၢ်အစီၢ်တက့ၢ်.
  - မၤစဲဘူးယုၣ်ဒီးမၤဝံၤမၤတဲာ်နကစၢ်ဟ့ၣ်လိၣ်တၢ်မၤတဖၣ်လၢအကီၤအခဲတက့ၢ်.
- ဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်သးသဟီၣ်
  - ပတြၢနုမိလၢအတၢ်စုၢ်ကျဲးစးဆူၣ်ဆူၣ်လၢတၢ်မၤလိၣ်ဒီးမၤတၢ်ဆူၣ်အယိတက့ၢ်.
  - သံက့ၢ်နုမိကိးနံၤဒီးလၢကူၤအစီၢ်ဒ်လဲၣ်အစီၢ်တက့ၢ်.တဲာ်ပးဘၣ်ယးတၢ်အဒိအတဲာ်လၢကဲထီၣ်သ့တမံၤလၢဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်အစီၢ်တက့ၢ်.
- သိၣ်လိန့ၣ်လိတၢ်
  - မၤယုၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီးနုမိလၢဟံၣ်တၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
  - အဒိ“တၢ်သးသမ့တၢ်မၤလိၣ်တဖၣ်”ဒ်အမ့ၢ်မၤဝံၤမၤတဲာ်တၢ်မၤကီၤခဲ,မၤလိၣ်န့ၣ်တၢ်လဆထမမကမၢ်တၢ်တဖၣ်, ဒီးအိၣ်ဖျိၣ်တၢ်လိၣ်တဖၣ်တက့ၢ်.“တဲာ်သကိးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်အံၤအဘၣ်ထွဲလိၣ်သးဒီးကူၤအစီၢ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.”
- ဖဲနုမိမၤန့ၣ်တၢ်အခါမၤလၢမၤကပီၤအီၤတက့ၢ်.
  - တၢ်အိၣ်လၢနုမိအိၣ်ဘဲလိၣ်ဆီလၢဟါတၢ်အိၣ်န့ၣ်ဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်အီၤတက့ၢ်.
  - ပျဲနုမိယုၣ်ထၢတၢ်စီၤမုၢ်လၢဟံၣ်ဖိယိၣ်တဖၣ်ကက့ၢ်ကိအစီၢ်တက့ၢ်.
  - နီၤဟ့ၣ်လိၣ်တဲာ်ပးနုမိအတၢ်မၤန့ၣ်ယုၣ်ဒီးတံၤသကိးတဖၣ်ဒီးဟံၣ်ဖိယိၣ်တဖၣ်တက့ၢ်.ပျဲနုမိကန့ၣ်ဟ့ၣ်နမၤဒ်သိးအံၤန့ၣ်တက့ၢ်.
  - ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ကူၤအတၢ်မၤတဖၣ်လၢတၢ်စုၢ်ဒ်လိၣ်မုၢ်တမ့ၢ်တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါလီၤလၢဟံၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ဖဲမိၢ်ပၢ်တဖၣ်မၤယုၣ်မၤသကိးတၢ်အခါ.ဖိသၣ်တဖၣ်စုၢ်ကျဲးစးမၤလၢမၤပျဲတၢ်လီၤ.ကူၤဖိတဖၣ်မၤလိၣ်န့ၣ်တၢ်အါအါ, မၤန့ၣ်အပတီၢ်ထီၣ်တဖၣ်.ဒီးဒီးန့ၣ်တၢ်ထီၣ်ကူၤတၢ်မၤနီၣ်လၢအစုၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သံက့ၢ်တဖၣ်?

မ့ၢ်နအိၣ်ဒီးတၢ်သံက့ၢ်တဖၣ်လၢတၢ်မၤကဲထီၣ်တၢ်အစုၢ်လီၤဆီတမံၤလၢကန့ၣ်ခါ“နကိး PACER ဝဲလီၢ်(၉၅၂)၈၃၈-၉၀၀၀ဒီးသံက့ၢ်,တဲာ်ဒီး PACER အပူၤမၤတၢ်ဖိလၢအမၤဝဲလၢမိၢ်ပၢ်တဖၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်မ့ၢ်လၢကူၤဖိထီၣ်တဖၣ်အတၢ်တီၢ်ကျဲၤန့ၣ်တက့ၢ်.

PACER န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဒ်ဖဲနုမိထီၣ်တၢ်မ့ၢ်သးမၤကလိၣ်အတၢ်ကၤကူၤတခါန့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်ဆိၣ်ထွဲတဲာ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့န့ၣ်ယာ်တဖၣ် လၢဖိသၣ်တဖၣ်လၢဟူးဝဲမၤတၢ်သ့ဒီးတသ့စုၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်ဝဲ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဲာ်သကိးတၢ်, နီၢ်ကစၢ်တဂၤဖိခိၣ်တၢ်မၤစၢၤလံာ်ကျဲး တၢ်စုၢ်တၢ်ကျိၤ, ဒီးအစၢၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.